

Over veel en weinig

De kinderen leren over de verschillen tussen 'een paar' en 'meer'

onderwerp

Hans en Grietje

techniek

houtschool met kneedgum

formaat

± 25 × 32 cm

onderwerp

in de kring

techniek

tekenpotlood of zwarte fiijnschrijver

formaat

± 16 × 25 cm

Toelichting

In deze eerste les is gekozen voor de tegenstelling tussen 'wat te overzien is', bijvoorbeeld de enkeling of het paar en wat géén omvattend geheel is, bijvoorbeeld meer, veel, massa. Bij een duo zijn de twee figuren weliswaar verschillend – denk maar aan de Dikke en de Dunne – maar op een bijzondere manier horen ze toch bij elkaar. De kinderen zijn met dergelijke koppels zeer vertrouwd: Hans en Grietje, Wipneus en Pim, Puk en Muk en Jip en Janneke zijn hier voorbeelden van. Zonder dat het paar tégen elkaar wordt uitgespeeld zijn de kenmerkende verschillen interessant genoeg om ook beeldend te onderzoeken. Bij de andere – tweede – opdracht gaat het over wat de dingen gemeenschappelijk hebben. Bij een groepering tot veel of tot massa zijn er wel zeer veel verschillen, maar juist wat erin hetzelfde is, wordt in de tweede opdracht van deze les getekend. Een 'paar' tegenover 'veel' vormt dan ook het eenvoudige contrast van deze eerste les.

Begeleiding Hans en Grietje

We kunnen de les over 'een paar' op twee manieren geven: de twee figuren apart, dus in twee keer laten maken, of tegelijkertijd in één tekening. De eerste manier is geschikt voor jonge kleuters, de andere manier voor de oudere kinderen.

De figuren, bijvoorbeeld Hans en Grietje, moeten eerst tot de verbeelding van de kinderen spreken. Een kort fragment uit het sprookje moet dus wat nader worden uitgewerkt: ze lopen hand in hand in het bos, samen opgesloten in de kamer, spelen samen. Waaraan kun je zien dat het Hans is en hoe ziet Grietje er uit?

De figuren worden vanuit een grote vlek vorm opgezet. Teken met houtschool een lijfje en vul het op; daarna wat uitwrijven. Werk dan zo'n eerste stadium verder af. Vervolgens komt de tweede figuur; hierna de omgeving. Zijn de figuren verschillend? Zijn ze ook samen? De kleuters die in twee keer de

Hans en Grietje, 6 jaar

Hans en Grietje, 6 jaar

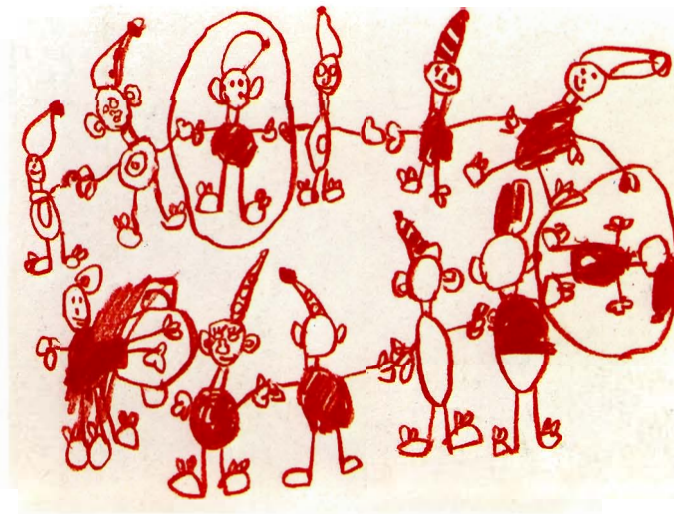
sprookjesfiguren hebben gemaakt, moeten in een derde fase gaan samenvoegen: Hans bij Hans, gaat dat? Wie hoort bij wie? Welke tekening bij welke Hans? Het is een goede uitbreiding van de techniek om ook het kneedgum bij deze les te leren gebruiken.

Begeleiding in de kring

De les begint door spelenderwijs groepeeringsvormen te laten maken. De kinderen vormen samen een groep door dicht bij elkaar te gaan staan, door in een kring te gaan zitten of op een rij te gaan staan. De kinderen leren dat bij samenzijn het gemeenschappelijke 'overheerst' over het verschillend zijn. 'Kinderen of kabouters in een kring' wordt het onderwerp van de les. Zo'n kring lijkt een moeilijk gegeven maar kinderen lossen dit ruimtelijk probleem gemakkelijk op eigen wijze op. Het gaat in deze les dan ook meer over het vele, het gemeenschappelijke, de herhaling. Toch doen we er goed aan dit onderwerp gefaseerd aan de orde te stellen. We beginnen met één kabouter of met één kind; nu er eentje bij maken; geven ze elkaar al een hand? Nu wordt er weer eentje bij gemaakt. Pas wanneer er veel bij elkaar zijn getekend, komt de aandacht te liggen op het kabouterdorp of de speelplaats. Groepeer na afloop de tekeningen of leg per kind de twee onderwerpen naast elkaar en bespreek de contrasten en verschillen.

In de kring, 6 jaar

In de kring, 5 jaar